

Δευτέρα, 3 Φεβρουαρίου 2025

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη για το ναυάγιο της Πύλου

Ο Συνήγορος του Πολίτη ολοκλήρωσε την έρευνά του για το ναυάγιο της Πύλου και επισήμανε στο πόρισμά του μια σειρά σοβαρών και επίμεπτων παραλείψεων στα καθήκοντα έρευνας και διάσωσης εκ μέρους ανώτερων αξιωματικών του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.), που συνιστούν σαφείς ενδείξεις για τη στοιχειοθέτηση της θανατηφόρου έκθεσης, καθώς και της έκθεσης σε κίνδυνο ζωής, υγείας και σωματικής ακεραιότητας των επιβαινόντων στο αλιευτικό Adriana, κατά το άρθρο 306 Π.Κ, κατά τη διαχείριση του περιστατικού την 13^η και 14^η Ιουνίου 2023.

Η Ανεξάρτητη Αρχή αποφάσισε να προβεί σε ίδια έρευνα, με την ειδική αρμοδιότητα του Εθνικού Μηχανισμού Διερεύνησης Περιστατικών Αυθαιρεσίας, τον Νοέμβριο του 2023, σε συνέχεια της ρητής άρνησης πειθαρχικής διερεύνησης από το Λιμενικό Σώμα, την οποία είχε ζητήσει η Αρχή στις επιστολές της από τον Ιούνιο 2023, μετά το τραγικό ναυάγιο της Πύλου¹.

Κατόπιν της συγκέντρωσης αποδεικτικού υλικού 5.000 περίπου σελίδων (συμπεριλαμβανομένων έγγραφων απαντήσεων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, δημοσιογραφικών ερευνών, της λήψης επιπλέον δεκαεφτά ένορκων μαρτυρικών καταθέσεων, μίας έκθεσης πραγματογνωμοσύνης και μίας γνωμοδότησης που ζήτησε η Αρχή, και του φακέλου δικογραφίας που διαβιβάσθηκε από την Εισαγγελία Εφετών Καλαμάτας) και της λήψης στη συνέχεια προφορικών και έγγραφων εξηγήσεων από δέκα (10) στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., στους οποίους είχε χορηγηθεί το σύνολο του συλλεγέντος υλικού, ο Συνήγορος του Πολίτη κατέληξε σε πόρισμα 148 σελίδων για το πολύνεκρο ναυάγιο της Πύλου.

Στο πόρισμα της Ανεξάρτητης Αρχής αναλύονται λεπτομερώς τα γεγονότα, οι πράξεις και παραλείψεις των εμπλεκόμενων στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε σχέση με τις προβλέψεις του νομικού πλαισίου για το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (Ε.Κ.Σ.Ε.Δ.), σύμφωνα ιδίως με τη Διεθνή Σύμβαση για την Έρευνα και Διάσωση (SAR), από την ειδοποίηση για υπερφορτωμένο αλιευτικό με -κατ' εκτίμηση- περίπου 750 μετανάστες από το αντίστοιχο Κέντρο Συντονισμού της Ιταλίας, στις 11:00 π.μ. της 13^{ης} Ιουνίου 2023, γεγονός που επαληθεύτηκε από τον FRONTEX, μέχρι την βύθισή του 15 ώρες αργότερα, τη διάσωση 104 επιζώντων και την ανύσωση 82 σορών.

Το πόρισμα της Ανεξάρτητης Αρχής καταλήγει σε σαφείς ενδείξεις για οκτώ (8) ανώτερους αξιωματικούς του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ως προς την εκ μέρους τους γνώση και παράβλεψη του κινδύνου για τη ζωή, την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα των επιβαινόντων αλλοδαπών στο αλιευτικό Adriana, οι οποίοι κρίνονται ελεγκτέοι για θανατηφόρα έκθεση, καθώς και για έκθεση σε κίνδυνο της ζωής, υγείας και σωματικής ακεραιότητας των επιβαινόντων στο αλιευτικό Adriana, κατά το άρθρο 306 Π.Κ.

¹ Βλ. το Δελτίο Τύπου και τις επιστολές της Αρχής σε <https://www.synigoros.gr/el/category/e8nikos-mhxanismos-diereynhshs-peristatikwn-ay8airesias/post/deltio-typou-or-o-synhgoros-toy-polith-ereyna-to-navagio-ths-pyloy>

Το πόρισμα της Αρχής αξιολογεί, επίσης, την καταγγελλόμενη ρυμούλκηση του αλιευτικού Adriana από το σκάφος του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που κλήθηκε να προστρέξει.

Εν προκειμένω, κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία δεν γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή, παρά τα σχετικά αιτήματά της, ιδίως τα δεδομένα από το κινητό τηλέφωνο του πλοίαρχου Λ.Σ. του σκάφους αυτού, τα οποία διαθέτει το Ναυτοδικείο Πειραιά, και όλες οι συνομιλίες του πλοίαρχου με το Ε.Κ.Σ.Ε.Δ. του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. μέχρι την ανατροπή του αλιευτικού, για τις οποίες το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ενημέρωσε, ότι δεν κατεγράφησαν ψηφιακά, παρά τις περί του αντιθέτου προβλεπόμενες διατάξεις. Ομοίως, δεν τέθηκε υπόψη της Αρχής το καταγραφικό υλικό από τις κάμερες του σκάφους του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., για το οποίο υλικό η ενημέρωση του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ήταν, ότι ήταν εκτός λειτουργίας, λόγω βλάβης. Η αξιολόγηση του ανωτέρω αποδεικτικού υλικού κρίνεται καθοριστική για την θεμελίωση ευθυνών για πρόκληση ναυαγίου.

Το πόρισμα της Ανεξάρτητης Αρχής διαβιβάστηκε στον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την εκ μέρους του άσκηση πειθαρχικής δικαιοδοσίας, και παράλληλα στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή του Ναυτοδικείου Πειραιά, για την αξιολόγηση της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης των σχετικών ποινικών αδικημάτων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη κ. Ανδρέας Ποττάκης δήλωσε ότι, για την Ανεξάρτητη Αρχή, η διαφάνεια της διοικητικής δράσης και η απόδοση ευθυνών, όπου υπάρχουν, για το πολύνεκρο ναυάγιο της Πύλου αποτελεί στοιχειώδες δικαιοκρατικό αίτημα, άρρηκτα συνδεδεμένο με το σεβασμό στο κράτος δικαίου, όπως και η ενδελεχής διερεύνηση από τη διοίκηση κάθε άλλου περιστατικού που συνδέεται με προσβολή του δικαιώματος στη ζωή, την υγεία και τη σωματική ακεραιότητα.

Ο Συνήγορος υπενθύμισε τις αρχές της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), το οποίο, στην υπόθεση του ναυαγίου του Φαρμακονησίου² επισήμανε ότι οι αρχές «δεν έλαβαν, στο πλαίσιο των εξουσιών τους, τα μέτρα που μπορούσαν να θεωρηθούν, ευλόγως, ικανά να αποτρέψουν τον κίνδυνο». Το πρωταρχικό κατά το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ζήτημα σε μια επιχείρηση έρευνας και διάσωσης είναι αν οι προσπάθειες των αρχών «επικεντρώθηκαν επαρκώς και καταλλήλως, στη ζωή» των εμπλεκόμενων προσώπων.

Πληροφορίες: 213 1306600
press@synigoros.gr

² Απόφαση ΕΔΔΑ SAFI κ.α. κατά Ελλάδα της 07.07.2022 για το ναυάγιο στο Φαρμακονήσι το 2014